

Olen eettinen toimija. Tahdon toimia yhteisen hyvän puolesta ja edistää ihmisten tasa-arvoa, yhteenkuuluvuutta ja hyvinvointia. Koen, että maailmassa on paljon parantamisen varaa, joten tahdon itse olla yksi toimija sen kehittämisessä.

Eettiset periaatteeni näkyvät toiminnassani eri tavoin. Opetuksessani tahdon ottaa lapsen oppimisen erityisesti huomioon. Tahdon opettaa hyviä eettisiä periaatteita, jotka kantavat lasta eteenpäin. Haluan toimia niin, että luon lapselle turvallisen ja kantavan opetuksellisen pohjan, jonka avulla hän pärjää elämässään, eli opetan hänelle mm. hyviä tapoja, eettisyyttä ja omien kykyjensä hyödyntämistä.

Välillä minulle tulee vastaan tilanteita, joissa joudun toimimaan omia periaatteitani vastaan. Esimerkiksi keskustelutilanteissa saatan joutua olemaan hiljaa, vaikka periaatteeni sanoisi, että minun täytyisi sanoa jotain.

Ymmärrykseni oikeasta ja väärästä on rakentunut oman kasvatukseni ja koulutukseni pohjalta. Ajattelen, että normit ja säännöt on hyvä erotella toisistaan. Yhtenä esimerkkinä on objektiivinen totuuskäsitys, joka muodostaa minulle pohjan ja käsityksen hyvästä ja pahasta.

Opettajan työssä voi kohdata monenlaisia ristiriitaisia tilanteita. Esimerkiksi oppilaan jakaessa opettajalle jotain luottamuksellista tietoa, opettajan tulee noudattaa velvollisuutta puuttua tarvittaessa kyseiseen tilanteeseen. Tällöin opettaja voi siis kokea ristiriitaisuutta sen suhteen, että haluaisi säilyttää luottamuksen, mutta on kuitenkin velvollinen toimimaan sääntöjen mukaisesti. Lisäksi opettajalla voi olla joistain opetettavista asioista poikkeavia omia näkemyksiä, jotka voivat aiheuttaa arvoriistiriitoja. Nämä voivat olla mm. uskontoon tai politiikkaan liittyviä asioita. OAJ:n *Opettajan arvot ja eettiset periaatteet* –sivustolla kerrotaan, että opettajalla on oikeus omaan arvomaailmaansa, mutta työnsä hänen täytyy silti perustaa mm. lainsäädäntöön ja opetussuunnitelmaan (OAJ, 2024). Opettajan arvoriistiriidat eivät siis saa määrittää opetusta.

Yksittäiseenkin oppituntiin mahtuu paljon eettisiä valintoja. Ne voivat olla esim. kenelle antaa puheenvuoron, miten varmistaa tasavertaisen kohtelun tai miten puuttuu mahdolliseen häiriökäyttäytymiseen. Oppiaineiden osalta eettisiä valintoja voivat olla esim. mitä asioita tai näkökulmia opetuksessa painottaa. Koulun toimintakulttuurin osalta puolestaan eettiset valinnat voivat liittyä mm. siihen, miten varmistetaan yhdenvertaisuus, miten kiusaamiseen puututaan tai palveleeko arviointitavat kaikenlaisia oppijoita.

Eettisesti hyvään ja vastuulliseen opetukseen kuuluu muutakin kuin vain oppiaineiden opettaminen. Kriittisen ajattelun kehittäminen, kulttuurien ymmärtäminen ja vuorovaikutustaidot ovat asioita, joita voi sisällyttää moneen eri oppiaineeseen. Esimerkiksi uutta asiaa opettaessa voi kysyä lapsilta “miksi tämä on näin” tai “mitä ajatuksia tämä herättää”. Tällaiset kysymykset herättelevät keskustelua ja voidaan yhdessä pohtia asioita. Näin lapset oppivat ajattelemaan asioita myös itse, eivätkä pelkästään suoraan usko kaikkea.

Kestävää kasvattajuutta on mielestäni se, että saa lapset ajattelemaan ja tekemään ratkaisuja itse. Hyvä opettaja ei saa lapsia ainoastaan muistamaan opetettuja asioita ulkoa, vaan kehittää lapsen ajattelua ja ymmärrystä siitä miksi asiat ovat niin kuin ovat. Esimerkiksi ekologisesti kestävää kasvattajuutta on kertoa lapsille, että kierrätys on tärkeää. Tämä ei kuitenkaan riitä, vaan on tärkeää käydä myös avointa keskustelua siitä, miksi se on tärkeää.

Lähteet:

Opetusalan Ammattijärjestö OAJ. (n.d.). *Opettajan arvot ja eettiset periaatteet*.

<https://www.oaj.fi/arjessa/opetustyon-eettiset-periaatteet/opettajan-arvot-ja-eettiset-periaatteet/>